
Sangen om Danmark

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Sangen om Danmark

4

Sangen om Danmark

Sangen om Danmark

»Jyllandsposten«, den 20. April 1941.

Sangen om Danmark

AF SOGNEPRÆST KAJ MUNK

PAA BAGSIDEN af Bogen meddeler Forlaget følgende:

»Sangen om Danmark« blev skrevet til Kongens og Dronningens Sølvbryllup i 1932 og blev i haandskreven Skind-Foliant overrakt Majestæterne som Led i den store Gave fra 150,000 danske Kvinder. En Udgave i Bogform, som samtidig blev udsendt, har i flere Aar været udsolgt. Den nu foreliggende anden Udgave er som den første smukt og stateligt udstyret med Tegninger og Vignetter af Niels Skovgaard.

Valdemar Rørdams Digt er et poetisk Værk med en Rækkevidde langt ud over den Lejlighed, hvortil det blev skrevet. Det er en pompøs Lovsang til Danmark, dets Kongepar og dets Folk. I varmtføjte Strofer skildrer det Landet, som det er i Nutiden, med alt hvad det har faaet i Arv og Eje fra fortiden. Det slutter med disse manende Linier:

*Så lad os leve da og dø
med Danmarks gode Gård,
i Frost og Tø, hos Blæst og Sø
og Stammens Tusendår,
så grundigt vi formår!
Da skal den, der kommer,
vor Arving og vor Dømmer,
se den danske Sommer,
hvor fri Mands Bopæl står.*

Naar de skal sige det selv, altsaa! Vi maa have Lov at tilstaa, at os falder det irriterende sammen med en Bog fra et Forlag at modtage dets Beskrivelse af, hvor fortræffelig Varen er. Det vil vi **saa** gerne selv have Lov til at opdage.

Ulykkeligvis er det tilmed oplevet, at Forlag har mindst Forstand paa Bøgers Værdi. Til Eksempel er det citerede Vers slumpet til at blive Bogens daarligste. Det er Rørdamrimeri. Hvad vil det sige, at vi skal dø i Frost og Tø? Og dø med Danmarks gode Gaard? Den skal forhaabentlig ikke dø? Og hvorfor skal vi dø saa grundigt, vi formaar? Naa, lad os nu ikke læse Bogen bagfra! Men nægtes kan det ikke, at denne Digtets Overflod paa Rim og Despekt for Rytme gør sig stærkt gældende i dette Værk. Maaske vi ogsaa kommer for hurtigt frem. Det er Bilismens Tidsalder. Aah, vi vilde gerne have dvælet lidt længere et Sted i Bøgenes Skygge eller i en af vort Lands smukke Vige eller ved en gammel Borg. Der er ligesom ikke blevet Tid til at holde af.

Men hvor er Digtet rigt paa liflige Enkeltheder. Allerede Begyndelsen smager os godt:

Herre Konge og Fru Dronning. Det er jo egentlig den eneste rigtige Maade at tiltale dem paa, Manden og Konen paa Gaarden her.

*Kom, Konge, og kom, Dronning,
kom, Folk, og lad os vandre
venligt med hverandre
en Rundgang i vort Hjem.*

Og med vor gode Skjald som Foreviser begiver vi os saa rundt i det Land, hvor ene vi har hjemme.

Vi begynder i København, hvor de lønligste Linier er viet Vor Frue Kirke og Universitetet. Om disse to hedder det:

*Men inde midt i Stimlen
mødes to stille Magter,
som Mængden lidet agter
og bæres af endda.*

Mon det ikke er saa sandt, som det er sagt?

Og hør, hvor kunstnerisk lødigt Rørdam formaar at nævne de fire store Universitetsnavne: Tycho Brahe, Ole Rømer, Ørsted og Niels Bohr:

*Ja, Stjerners Veje fandt vi
og målte Lysets Fart;
Lynet i Luften bandt vi,
så Støvgrans Kloder klart -*

Saa tager vi Turen ud til Sjælland. Esbern Snare bliver ikke glemt. Men ligesom København for denne Digter er Kolonihave lige saa meget som Kongeborg, er Sjælland ikke blot Valdemarenes og Hvidernes, men ogsaa

*»de små lave Huse,
som intet Vejr kan knuse.«*

Og hør dette Vers om det sjællandske Bondeland:

*Mange Sten er her samlet,
for de Agre blev så fine,
mange Høstlæs har her skramlet,
før Leen blev Maskine.
Tak, Jens Nielsen og Hans Olen!
I kan være det bekendt.
Og jeres Plads i Solen,
den har I vel fortjent.*

Paa Bornholm lærer vi af Blæsten, solberuset, og Havet, som

*isgråt ruller, at født af Norden
er hele Danmarks Land.*

Og Bornholmerne faar Ros for deres Trofasthed mod Riget.

Faste mod Svenskens Klinger og tro trods andres Guld.

Ja, vi er et høfligt Folk, vi Danske. Jeg havde foretrukket Førsteudgavens Ord i denne sidste Verslinie - uden nogen Rettelse. Der bliver et Stykke Arbejde med dansk Litteratur engang, sikkert inden længe, med at føre den tilbage til sin oprindelige Skikkelse.

Hvor bliver man stolt af sin Fødeø under Rørdams Vejvisning. Det lader sig forstaa, at Lolland var det sidste af hele sit Rige, Kong Christoffer slap. Han har følt, at som Konge af

Lolland holdt han den endnu gaaende.

Valdemar Rørdam.

Desværre har Rørdam forkortet denne Udgave, saa man formelig stønner af Længsel efter Vers fra første. Hvor kan han nænne, at vi skal undvære dette:

*Tilforn mod Venderkrigere
var Virket Værn og Vold,
nu løfter vi med Digerne
mod Havet selv vort Skjold.
Og se, bag sølvgrå Pile,
hvor Indsø-Spejlet er,
Maribo Købstad smile
rød som et Skovjordbær.*

Den sidste Rytme er rent grundtvisk fræk. Saadan et Hink er en Skønhedsplet, der gør den sødeste Pigekind endnu sødere.

Eller hør to Linier fra Christianssædeskovene:

*Solfyldt står Egeteltet
på blomstermyldrende Grund.*

Jamen det er da al Lollands Sødme og Hjerte og Styrke og Frodighed. Vi maa sige det en Gang til:

*Solfyldt står Egeteltet
på blomstermyldrende Grund.*

Det Syn fortjener vel nok at være Omslagsbillede.
Og Nakskov hilses med saa ekscellent en Strofe:

*Sandhed er skjult i Fablen,
det Sind, der ser den frem,
skal løbe en Spån af Stablen
og føre en Flåde hjem.*

H. N. Andersen kan have været stolt af den Hyldest.

Men nu udriver vi vore Hovedhaar af Arrigskab. Er det Forlaget, der har stillet Krav om denne meningsløse Forkortelse? Hvor er Verset henne om Langeland, det pragtfulde Raab om Langeland som en ung Svømmer, der øver sin senestærke Krop? Hør nu, Hr. Gyldendal, maa vi snart bede om Udgave III!

*

*At vandre er at hvile
for den, som kender Tegnene,
og små de fynske Mile
imellem Blomster-Hegnene,
mens Gulspurven stryger
i Solskin og Byger
sin Alfe-Violin.
Kan du stryge den, er den din!*

Igen en daarlig Rytme? Nej, kære Læser, De tager fejl; en Finesse, en allerkæreste Finesse. Linien er fynsk. Gulspurven synger paa Fynsk.

Og saa er der Hovedlandet, som vi slet ikke har sat en Fod paa endnu. Hvor skal jeg slaa ned et Steds i Rigdommen og finde det allerbedste frem? Er det Ordene om Nørre Vosborg:

*Nørre Vosborg ved sit Skovbjerg
under Træk af Bekkasiner,*

Eller om Ringkøbing bag Sivets Skvulpeskov og Holstebro med Bilp af hvirvlet Strøm?
Eller en Prædiken som denne:

*Hvad ingen ved et Ord af
til daglig, mens vi kives
om Skillingen og Føden
og Stadsen, er dog sandt.
Vi og det Land, vi gror af,
er eet. Og Sønderrives
den Enhed, er det Døden,
hvad alt vi ellers vandt.*

Læg Mærke til Rimets Korssting! Og saa er der dyb Mening i Mønstret alligevel.

Og hermed siger vi Tak til vor Fører. Vi har rejst i det Land, vi helst af alle vil være i, og haft ham til Foreviser, vi allerhelst vilde have til det. Vi er naaet til Sønderjylland. Det er et godt Sted at skilles. Saa bliver det altid til Gensyn.

*Her - her, hvor vi med alt, vi har
at eje og at øde,
frit mødte dem, der bundne har
vor Byrde og vor Brøde,
hvor de og vi den Solskinsdag
såe Kongen kysse Danmarks Flag,
der genrejst af sit Nederlag
favntog Folkets Møde
med sin Jord og sine døde.*

Kaj Munk